

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

March 2024 | HR

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [ET](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

UREDNIŠTVO

Uvodnik

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

u ovom broju želim Vam skrenuti pozornost na Tjedan civilnog društva, vodeće događanje koje je EGSO početkom ožujka organizirao u svojem sjedištu.

Tjedan civilnog društva, održan manje od 100 dana prije početka izbora za Europski parlament, pružio je EGSO-u jedinstvenu priliku da okupi ljude iz svih društvenih sfera kako bi raspravljali o tome što im je važno i kakvu europsku budućnost žele. Tijekom Tjedna više od 800 predstavnika i predstavnica organizacija civilnog društva i skupina mladih intenzivno je raspravljalo i zatim formuliralo svoje ključne zahtjeve i očekivanja od novih čelnika i čelnica EU-a. Poruka

koju želim prenijeti je jasna: ljudi žele više demokracije i sudjelovanja mladih, manje lažnih vijesti i gospodarstvo koje je u interesu svih. Europa si ne može priuštiti da ignorira glas civilnog društva, koje je istinski čuvar naših demokracija.

Zaključci Tjedna civilnog društva uzet će se u obzir u rezoluciji EGSO-a o europskim izborima. Prvi sažeci s Tjedna civilnog društva dostupni su na [internetskim stranicama EGSO-a](#).

Naše pripreme za izbore uključuju i jačanje odnosa s Europskim parlamentom. S predsjednicom Europskog parlamenta Robertom Metsola potpisao sam 27. veljače Memorandum o razumijevanju u cilju produbljivanja suradnje između naših dviju institucija u cilju promicanja izbora za Europski parlament, pozivajući birače da izađu na birališta, posebno one koji inače ne glasaju i one koji će glasati prvi put, i borbe protiv manipulacije informacijama. EGSO će u potpunosti mobilizirati svoju široku mrežu u EU-u koja obuhvaća i poslodavce, radnike i organizacije civilnog društva kako bi mogli ispuniti svoju ulogu. Sporazum je ključan korak u jačanju zamaha koji prethodi izborima za Europski parlament 2024.

U EGSO-u želimo osnažiti organizacije civilnog društva ne samo u Europskoj uniji nego i u inozemstvu. U veljači smo službeno pokrenuli inicijativu za uključivanje „članova i članica iz zemalja kandidatkinja”, što je označilo prekretnicu u povijesti EGSO-a. Inicijativu za uključivanje predstavnika i predstavnica zemalja kandidatkinja u rad EGSO-a srdačno su pozdravili potpredsjednica Europske komisije Věra Jourová, premijer Crne Gore Milojko Spajić i albanski premijer Edi Rama, koji su prisustvovali inauguraciji. Odabrani su ukupno 131 član i članica iz

zemalja kandidatkinja koji će činiti skupinu stručnjaka civilnog društva koji će sudjelovati u radu Odbora idućih mjeseci. Naš je zajednički cilj da se sve zemlje kandidatkinje postupno približe EU-u i da se tijekom pregovora sve više integriraju u EU.

Dinamično civilno društvo i snažan socijalni dijalog neophodni su za dobro funkcioniranje demokracija. Dobrodošlica zemljama kandidatkinjama pozitivan je i logičan korak naprijed prema demokraciji u Europi.

Oliver Röpké

Predsjednik EGSO-a

KALENDAR

25. ožujka 2024.

[Jačanje civilnog društva i participativne demokracije u EU-u: smjer za budućnost](#)

18. travnja 2024.

[Građani mogu suzbiti dezinformacije 2024.](#)

24. i 25. travnja 2024.

Plenarno zasjedanje EGSO-a

Gost naše rubrike je član EGSO-a i izvjestitelj za mišljenje „Paket mjera za obranu demokracije” Christian Moos. Naveo nam je razloge zbog kojih EGSO ne podržava prijedlog Komisije o tom paketu koji je izazvao burne reakcije kad je konačno objavljen u prosincu prošle godine.

PAKET MJERA ZA OBRANU DEMOKRACIJE: KOMISIJA BI TREBALA POVUĆI DIREKTIVU

Piše: Christian Moos

Zabrinutost zbog zlonamjernog utjecaja neprijateljskih država kao što je Rusija potpuno je opravdana. Zabilježeno je više primjera dodjele povoljnih zajmova strankama krajnje desnice, osiguravanja položaja u nadzornim odborima bivšim političarima, sklapanja unosnih ugovora s kontroverznim poduzetnicima i financiranja navodnih nevladinih organizacija.

Stoga moramo biti vrlo oprezni kod europskih izbora. Međutim, unatoč tome što su države članice dobile neke dobre preporuke, paket mjera za obranu demokracije donesen je prekasno. Kao prvo, Komisija je paket pokrenula sa zakašnjenjem. Zatim ga je početkom ljeta 2023. odgodila za više od pola godine zbog oštih i prije svega jednoglasnih kritika zakonodavnog prijedloga koji je trebao biti dio paketa.

Bez obzira na to, paket objavljen u prosincu potvrdio je najgore strahove. Predloženom direktivom stigmatizirale bi se nevladine organizacije koje primaju sredstva od vlada zemalja koje nisu članice EU-a, kao što je SAD. Već i sam taj prijedlog služi kao opravdanje za autoritarne vlade koje zakonima o stranim agentima pokušavaju ušutkati svaku demokratsku oporbu.

Osim toga, definicije iz direktive nejasne su i postoje goleme rupe koje bi stvarni agenti Moskve mogli iskoristiti. Predstavnici organiziranog civilnog društva pitaju se zašto Komisija ne uspostavi opći registar transparentnosti koji bi obuhvaćao sve predstavnike interesnih skupina, koji bi bio u skladu s postojećim zakonima na nacionalnoj razini i koji bi stvorio jasnu i sigurnu pravnu osnovu za sve dionike.

Komisija bi trebala povući predloženu direktivu i kod njezine sljedeće verzije 2025. zauzeti sveobuhvatniji pristup koji ne ide u prilog neprijateljima demokracije.

PITANJE ZA...

U našoj rubrici „Pitanje za...” zamolili smo člana EGSO-a i izjavitelja za mišljenje „Šume EU-a - Novi okvir EU-a za praćenje šuma i strateške planove” Floriana Marina da nam, s obzirom na važnost šuma za ostvarenje klimatskih ciljeva i ciljeva održivosti EU-a, predstavi zahtjeve EGSO-a za taj okvir.

NOVI OKVIR EU-A ZA PRAĆENJE ŠUMA TREBAO BI BITI ODRŽIV I PARTICIPATIVAN

Piše: Florian Marin

Europski gospodarski i socijalni odbor predlaže da novi okvir EU-a za praćenje šuma bude održiv, isplativ i operativno izvediv. Osim toga, trebao bi biti pravodoban, siguran i zaštićen, dinamičan, uključiv i

participativan kako bi se omogućila bliska suradnja znanosti i prakse, a u isto vrijeme i bolje planiranje i osmišljavanje politika na temelju činjenica.

Od ključne je važnosti osigurati komplementarnost i spriječiti udvostručavanje podataka koji su već obuhvaćeni postojećim zakonodavstvom, primjerice o klimi ili kvaliteti zraka, propisima o bioraznolikosti, kao i zajedničkom poljoprivrednom politikom.

Kad je riječ o klimatskim promjenama, uz podatke o ruralnom razvoju, kružnom gospodarstvu i znanosti potrebno je raspolagati dugoročnim podacima. Važno je osigurati interoperabilnost i istu granularnost, tehnologiju i učestalost, posebno kada se dodatni podaci prikupljaju u svim državama članicama EU-a. Treba stalno voditi računa o smanjenju administrativnog opterećenja i izbjegavanju prekomjerne birokracije, kao što je višestruko prikupljanje podataka i izvješćivanje. Podacima o šumama treba dati jednaku važnost, neovisno o tome jesu li gospodarski, socijalni ili okolišni.

Ne možemo u dovoljnoj mjeri naglasiti koliko je važno poštovati pravo privatnog vlasništva i vlasništva nad podacima, posebno u okviru načela supsidijarnosti. U infrastrukturi za podatke o šumama prije svega treba prevladavati javni interes.

Svaka država članica EU-a koja iskorištava šume trebala bi imati dugoročan plan za šume kojim se dopunjuju druge strategije za šume i drvo, čime bi se osigurala savršena usklađenost s ciljevima održivog razvoja. S obzirom na višestruku vrijednost šuma, socijalni i gospodarski aspekti trebali bi biti obuhvaćeni strukturom planova za šume, a načelo partnerstva i uključivanje civilnog društva trebali bi biti sastavni dio razvoja i provedbe dugoročnih planova za šume.

Ulogu Stalnog odbora za šumarstvo treba ojačati i u njega uključiti relevantne aktere iz civilnog društva.

GOST IZNENAĐENJA

Naš gost iznenađenja je Bruno Kaufmann, ambasador europske građanske inicijative, jedinstvenog alata koji građanima EU-a omogućuje da u idealnom slučaju predlože nove zakone EU-a. Objašnjava zašto je europska građanska inicijativa toliko važna i

zašto bi se, ako uspije, jednog dana mogla smatrati jednim od najznačajnijih demokratskih postignuća od uvođenja općeg i jednakog prava glasa u 20. stoljeću.

Bruno Kaufmann švedski je politolog i novinar, autor publikacija o modernoj neposrednoj i predstavničkoj demokraciji, koje su prevedene na više od 40 jezika. Dopisnik je za temu globalne demokracije u okviru međunarodnog servisa švicarske radiotelevizije swissinfo.ch i pokriva sjevernoeuropska pitanja za švicarsku javnu radioteleviziju. Bruno je suosnivač i član upravnog odbora organizacija za potporu demokraciji kao što su Institut za inicijative i referendum, Democracy International i Globalni forum za modernu neposrednu demokraciju. Direktor je odjela za međunarodnu suradnju u švicarskoj Zakladi za demokraciju.

BRUNO KAUFMANN: ZAŠTO JE EUROPSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA PUNO VAŽNIJA NEGO ŠTO MISLIMO

Kad govorimo o stanju demokracije u cjelini, a posebno o europskoj građanskoj inicijativi, ima puno razloga za nezadovoljstvo.

Prema najnovijem „[Izvješću o demokraciji u svijetu](#)“ koje je 7. ožujka predstavio institut Varieties of Democracy (V-Dem), postotak ljudi koji žive u demokratskim državama pao je na razinu na kojoj smo bili prije gotovo 40 godina. Iako ove godine više ljudi diljem svijeta ima pravo glasati na izborima, velik broj zemalja u kojima se izbori održavaju postaje sve autokratskiji.

Prvi [Tjedan civilnog društva](#), koji je početkom ožujka održao Europski gospodarski i socijalni odbor, također je bio prilika za iznošenje nekih kritika u vezi s europskom građanskom inicijativom, prvim prekograničnim izravnim demokratskim instrumentom u svijetu. Inicijativa je „previše komplicirana“, „nedovoljno atraktivna“, „neučinkovita“ i „nedovoljno poznata“, bile su neke od njih, kao i to da u cijelom procesu „ima malo povjerenja“. To su tek neka od ne baš laskavih mišljenja dionika iz civilnog društva, medija, akademske zajednice i administracije u vezi s europskom građanskom inicijativom.

Smatram da su te vrlo kritične ocjene obeshrabrujuće točne, ali i previše oprezne i umjerene u svojoj kritici. Demokracija zasluhuje da bude prevladavajući oblik vladavine u svijetu. Da bi se to postiglo, mi kao građani i kao birači diljem svijeta moramo stremiti dalje od onoga što sada imamo.

To znači da treba učiniti više, a ne samo braniti se od straha, današnjih diktatora i njihovih kukavičkih klika. Moramo napraviti puno veći korak, a daljnji razvoj europske građanske inicijative bio bi upravo to.

Što imamo u postojećoj europskoj građanskoj inicijativi? Tri stvari. Pravo, instrument i alat koji nikada prije u povijesti nigdje nije postojao. Složen je i sveobuhvatno osmišljen, digitalan, izravno demokratski, transnacionalan, ima potpunu infrastrukturu i dobro se koristi.

Europska građanska inicijativa uvedena je 2012. godine i otad se koristi, provodi i poboljšava, čime je postala dokaz da se demokratski prostor može proširiti i konsolidirati čak i u najtežim okolnostima.

Nadajmo se da će sljedeće godine, u svojoj 13. godini, to dijete koje smo toliko tetošili postati tvrdoglavi tinejdžer koji Europi i svijetu može pokazati za što je sposoban. Ta nam je svježja i divlja snaga potrebna kako bismo odlučno revitalizirali okoštali mentalitet nacionalnih država i birokratizirane strukture Europske unije.

No treba biti jasan – nije nam potrebno konstantno izmišljanje novih demokratskih načina zajedničkog života koji se često nazivaju inovacijama. Umjesto toga se moramo posvetiti europskoj građanskoj inicijativi kako bismo se pobrinuli da ona na kraju ovog desetljeća postane punoljetna u 16. ili barem u 18. godini.

Što to znači? Do 2028. ili 2030. moraju se dogoditi dvije važne promjene. Prvo, ovlasti europske građanske inicijative za utvrđivanje prioriteta moraju biti jednake ovlastima Europskog parlamenta. Drugim riječima, Europljani i Europljanke trebali bi moći predlagati zakonodavstvo i druge vladine mjere kao što to mogu izabrani zastupnici i zastupnice u Europskom parlamentu.

Drugo, građani EU-a trebali bi do kraja ovog desetljeća imati mogućnosti pokretanja ne samo zakonodavnih inicijativa, nego i pravo da pokrenu izjašnjavanje građana diljem Europe o bitnim pitanjima – drugim riječima, referendum. Paneuropski referendum nije nova ideja, ali je vrijeme za nju sada sazrelo zahvaljujući nastanku europske građanske inicijative i njezinu dosadašnjem funkcioniranju.

Ako se takva vrsta budućnosti može izgraditi oko europske građanske inicijative, ljudi će se u budućnosti osvrtni na taj instrument i na ovaj povijesni trenutak kao na jedno od najvećih demokratskih postignuća od uvođenja općeg i jednakog prava glasa u 20. stoljeću.

EUROPSKI IZBORI OD 6. DO 9. LIPNJA 2024.: JA ?U GLASATI. A TI?

U našoj novoj rubrici „Ja ću glasati. A ti?“, koja će se objavljivati do lipnja 2024., predstavljamo stajališta naših gostiju o tome kako i zašto glasati na europskim izborima. U ovom broju riječ dajemo Konstantini Manoli, 19-godišnjoj studentici iz Grčke koja

je sudjelovala na ovogodišnjem događanju „Tvoja Europa, tvoje mišljenje“.

Na tom vodećem događanju EGSO-a za mlade, koje je prvi put održano tijekom Tjedna civilnog društva, okupilo se više od 100 mladih iz cijelog EU-a, zemalja kandidatkinja i Ujedinjene Kraljevine da bi raspravljali o demokraciji i budućnosti Europe.

Konstantina Manoli studira strane jezike i pismeno i usmeno prevođenje na Jonskom sveučilištu u Grčkoj. Ova predana studentica jezika gaji i strast za političke rasprave i globalna pitanja.

ZA BOLJU BUDU?NOST: MLADI IGRAJU PRESUDNU ULOGU U OBLIKOVANJU DEMOKRACIJE

Konstantina Manoli

Ostvarivanje glasačkog prava nesumnjivo je moćan alat za izražavanje mišljenja i utjecanje na politike. Zapravo, na izborima svi biramo svoj glas, ljude koje osobno smatramo najprikladnijima za predstavljanje naših uvjerenja i sustava vrijednosti. Međutim, većina ljudi, a naročito mi mladi, obično zanemaruje moć glasanja.

Strastveno izražavamo želju za mijenjanjem svijeta i stvaranjem bolje budućnosti za sve nas i za sljedeće generacije. Međutim, negdje usred tog procesa, kada smatramo da naša mišljenja, naše vrijednosti i ideali više nisu važni ili da nemamo moć, odustajemo.

Kao mlada žena iz Grčke dobro poznajem taj osjećaj. Upoznata sam s frustracijom zbog toga što se naš glas ne čuje, zbog kršenja naših prava i osjećaja bespomoćnosti koji se javlja kada se čini da ništa više ne možemo učiniti. Ponekad, unatoč našim najboljim nastojanjima, stvari se ne razvijaju kako smo planirali. Upravo u tim trenucima, kad nam se čini da su sva naša nastojanja uzaludna, često zaboravimo temeljnu istinu – naš glas je naša moć! Barack Obama jednom je rekao: „Svaki je glas dragocjen”.

Nažalost, ne mislim da govorim isključivo iz vlastitog iskustva ili samo zato što sam Grkinja, mlada ili žena. Istina je da mnogi pojedinci dijele isto mišljenje bez obzira na dob, etničku pripadnost, spol, vjeru ili osobne okolnosti.

Glaskanjem izražavamo zajedničko mišljenje o tome kakvu budućnost želimo. Uzimanjem stvari u svoje ruke osiguravamo da odluke koje oblikuju naše društvo odražavaju naše snove i vrijednosti. Moramo se angažirati jer je naš glas ključan i njime otvaramo vrata budućnosti u kojoj se osnažene mlade ljude čuje.

I sjetite se mudrih riječi Johna Lewisa, „Ako ne mi, tko? Ako ne sada, kada?”

NOVOSTI IZ EGSO-A

Proširenje: predstavnici zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u odsad će sudjelovati u radu EGSO-a

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) službeno je 15. veljače pokrenuo inicijativu za to da u svoj rad uključi predstavnike i predstavnice civilnog društva iz zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u. U skupinu stručnjaka i stručnjakinja iz civilnog društva koji će sudjelovati u radu Odbora odabrani su ukupno 131 član i članica iz zemalja kandidatkinja za proširenje, čime je EGSO postao prva institucija koja otvara svoja vrata zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u.

Ova je inicijativa politički prioritet **predsjednika EGSO-a Olivera Röpkea**. Njome se postavljaju novi standardi za uključivanje zemalja kandidatkinja u aktivnosti EU-a, čime se olakšava njihova postupna i konkretna integracija u EU.

Inicijativa je pokrenuta na plenarnom zasjedanju EGSO-a, na kojem su je toplo podržali potpredsjednica Europske komisije **Věra Jourová**, premijer Crne Gore **Milojko Spajić** i premijer Albanije **Edi Rama**. Pridružili su im se predstavnici i predstavnice civilnog društva iz devet zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Gruzija, Moldavija, Sjeverna Makedonija, Srbija, Turska i Ukrajina), a neki su se članovi i članice iz zemalja kandidatkinja za proširenje priključili i preko interneta. To je bilo prvi put da su sudjelovali u raspravi na plenarnom zasjedanju EGSO-a.

Povodom tog povijesnog događaja **predsjednik Röpke** istaknuo je: „Ne možemo više zadržavati zemlje kandidatkinje u čekaonici. Stoga smo im u EGSO-u odlučili otvoriti vrata i uključiti njihove predstavnike i predstavnice – članove i članice iz zemalja kandidatkinja za proširenje – u naš rad.”

Premijer Spajić izjavio je: „Iznimno cijenimo ovaj vid postupne integracije. To ne smatramo zamjenom za članstvo, već načinom da se zemlje regije zapadnog Balkana (u skladu s pristupom „regatta” koji se temelji na zaslugama), a isto tako i EU, pripreme za integraciju.”

Premijer Rama dodao je: „Čvrsto sam uvjeren da bi ovakvu inicijativu trebalo pokrenuti i u Europskom parlamentu, kao i u Europskoj komisiji i u Europskom vijeću. To je jedini način da se umire sve strasti i tom procesu ubrizga vrlo opipljiva energija.”

Potpredsjednica Europske komisije za vrijednosti i transparentnost **Věra Jourová** naglasila je: „Proširenje je naš zajednički interes. To je i dalje geostrateško ulaganje za Uniju. Zato podupiremo pokretanje današnje inicijative i svih drugih inicijativa koje našim partnerskim zemljama pomažu da uspiju u provedbi reformi koje vode boljem gospodarstvu i snažnijoj demokraciji.”

Potpuni popis osoba odabranih u skupinu članova i članica iz zemalja kandidatkinja za proširenje dostupan je [ovdje](#). (at)

Tjedan civilnog društva: Europsko civilno društvo određuje program rada novih čelnika i čelnica EU-a

Od 4. do 7. ožujka Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) bio je domaćin prvog Tjedna civilnog društva, na kojem se okupilo više od 800 predstavnika i predstavnica organizacija civilnog društva i skupina mladih, koji su raspravljali o predstojećim izborima i budućnosti EU-a. Zaključci će u srpnju biti uključeni u rezoluciju EGSO-a o tome što civilno društvo očekuje od budućeg vodstva Europskog parlamenta i Komisije.

Tjedan civilnog društva ima pet glavnih inicijativa, a to su: – [Dani civilnog društva](#), [Dan europske građanske inicijative](#), [Tvoja Europa, tvoje mišljenje \(YEYS\)](#), [Nagrada za civilno društvo](#) i [Seminar za novinare](#). Njihov je cilj:

- omogućiti građanima da surađuju s EU-om i ostvaruju svoja demokratska prava;
- utvrditi koje pojave prijetе demokratskim vrijednostima (npr. dezinformacije i apatija glasača) i raditi na njihovom suzbijanju;
- prikupiti preporuke civilnog društva i uključiti ih u buduće planove EU-a.

[Prvi uvid](#) u poruke organizacija civilnog društva novim čelnicima i čelnicama EU-a pokazuje usredotočenost na prilagodljivo upravljanje, uključive politike i održivu budućnost za sve Europljane i Europljanke.

Suzbijanje dezinformacija

Uoči europskih izbora predstavnici i predstavnice mladih i novinari i novinarka izrazili su zabrinutost zbog neobuzdanog širenja dezinformacija i sve veće polarizacije na internetu, naglasivši potrebu za čvrstim pravnim okvirima. Civilno društvo poziva vlade, škole i tehnološka poduzeća da surađuju na promicanju digitalne pismenosti i poticanju uključivog internetskog okruženja bogatog znanjem.

Ekonomija koja funkcionira u interesu građana i planeta

Civilno društvo pozvalo je na prelazak s modela usmjerenih na rast na holističke pristupe koji prednost daju dobrobiti, blagostanju i ekološkim ograničenjima. U skladu s time organizacije mladih zalagale su se za donošenje direktive o održivom poslovanju i predložile posebne poreze na robu koja šteti okolišu.

Sudionici su istaknuli i ulogu EU-a u digitalnoj transformaciji i pozvali na obrazovanje građana i etičko upravljanje u području umjetne inteligencije. Cilj je tih mjera osigurati odgovoran gospodarski rast, a građane osposobiti za snalaženje u tehnološkom okruženju koje se stalno mijenja.

Jačanje uloge mladih

Predstavnici i predstavnice civilnog društva insistirali su na tome da se mladima omogući da oblikuju budućnost Europe i zalagali se za to da se sve politike EU-a ocjenjuju s obzirom na njihov učinak na mlade. Konkretno, skupine mladih predložile su da se na izborima za Europski parlament odrede kvote za mlade

kako bi se povećala njihova zastupljenost.

Jačanje demokracije

Sudionici su pozvali na otporniju i uključiviju demokraciju, naglasivši važnost strukturiranog civilnog dijaloga na svim razinama vlasti. Cilj je tog dijaloga da u kombinaciji s izgradnjom kapaciteta ojača civilno društvo u zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u i promiče sigurno i poticajno okruženje za napredak civilnog društva u Europi.

Ići korak dalje od pukog predlaganja

Tjedan civilnog društva pokazao je prednosti i nedostatke europske građanske inicijative (EGI). Njezini su uspjesi uvaženi, ali je izraženo nezadovoljstvo zbog nedovoljne reakcije institucija EU-a. Upućen je poziv europskim građanskim inicijativama da izvuku konkretnije odgovore kojima će potaknuti snažnija partnerstva i ojačati sudjelovanje građana razmjenom najboljih praksi.

Pogled u budućnost

Preporuke će biti uključene u predstojeću rezoluciju EGSO-a o tome što civilno društvo očekuje od sljedećeg Europskog parlamenta i Komisije. (gb)

Irska Zaklada za treću dob osvojila Nagradu EGSO-a za civilno društvo posvećenu mentalnom zdravlju

Nagradom EGSO-a za civilno društvo odaje se priznanje neprofitnim projektima koje provode pojedinci, organizacije civilnog društva i poduzeća. Svake se godine odabire druga tema koja obuhvaća važno područje rada EGSO-a. Dobitnica 14. Nagrade za civilno društvo, posvećene mentalnom zdravlju, irska je Zaklada za treću dob i njezina mreža za društveni angažman AgeWell, koja se bori protiv usamljenosti u starijoj dobi.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) nagradio je 7. ožujka pet neprofitnih organizacija za njihov izniman doprinos borbi protiv poremećaja mentalnog zdravlja, čija se pojava u EU-u drastično povećala.

Nagrada od 50 000 eura podijeljena je među pet nagrađenih projekata.

Irska dobrotvorna organizacija Zaklada za treću dob dobila je prvu nagradu u iznosu od 14 000 eura.

Svaki od četvero drugoplasiranih dobio je 9000 eura, a rangirani su na sljedeći način:

- Drugo mjesto: **udruga Pro Lapinlahti** iz FINSKE za njihov društveni centar [Lapinlahden Lähde](#)
- Treće mjesto: [Integra](#) iz SLOVAŠKE za inicijativu „Lud? Pa što!”
- Četvrto mjesto: [Zaklada Lilinkoti](#) iz FINSKE, za njihove igre [The World of Recovery](#)
- Peto mjesto: organizacija [Animenta](#) iz ITALIJE za njihov projekt **Telling Stories for Good**

DOBITNICI PRVE NAGRADE

Svojom mrežom za društveni angažman **AgeWell** irska dobrotvorna organizacija **Zaklada za treću dob** pomaže starijim osobama koje su izolirane, krhke i ranjive. Njihova **jedinstvena usluga pruža se u zajednici, u kojoj osobe starije od 50 godina pomažu starijim osobama izloženima riziku i starijim potrebitim osobama**. Zahvaljujući kombinaciji kućnih posjeta i upitnika o mentalnom zdravlju na pametnim telefonima, AgeWell nudi druženje i emocionalnu potporu te utvrđuje zdravstvene rizike u ranoj fazi.

OSTALI NAGRAĐENI PROJEKTI

Drugo mjesto osvojila je finska **udruga Pro Lapinlahti** i njezin društveni centar **Lapinlahden Lähde** ili „Proljeće Lapinlahtija”. Izgrađen u obnovi bolnice Lapinlahti u Helsinkiju, centar organizira razne radionice i događanja povezana s poboljšanjem znanja u području mentalnog zdravlja, a može se pohvaliti s 50 000 posjetitelja godišnje. Proglašen je zonom bez dijagnoza i omogućuje svima da budu osobe bez etikete, čime se pruža osnaživanje umjesto paternalizma.

Treće mjesto zauzela je slovačka organizacija **Integra i njezina inicijativa „Lud? Pa što!”** kojom se razbijaju stereotipi promicanjem suosjećanja u razumijevanju mentalnog zdravlja među mladima. Njime se iz prve ruke pruža uvid u to kako je biti lošeg mentalnog zdravlja i ići putem prema oporavku.

Dobitnica četvrte nagrade, **finska Zaklada Lilinkoti**, bavi se pružanjem potpore mentalnom zdravlju s pomoću inovativnih i kreativnih igara pod nazivom **The World of Recovery** („Svijet oporavka”). Igre promiču oporavak mentalnog zdravlja s pomoću ciljeva koji nadahnjuju zdravu sliku o sebi, osobnu autonomiju te aktivan i smislen život. Prva je nenasilna igrice za mobitel, a druga nagrađena stolna igra uloga. Igre su besplatne, a usmjerene su na mentalno zdravlje i namijenjene osobama koje se oporavljaju od zlouporabe opojnih sredstava i stručnjacima u tom području.

Projekt **Telling Stories for Good** neprofitne organizacije **Animenta iz Italije zauzeo je peto mjesto**. Tim projektom Animenta mijenja stereotipni diskurs o poremećajima prehrane, koji samo u Italiji pogađaju više od četiri milijuna ljudi, od kojih su dva milijuna adolescenti. Njezine programe prevencije i podizanja svijesti provode volonteri na internetu i u školama diljem Italije.

EGSO je ovogodišnju nagradu pokrenuo u srpnju 2023. Posvećujući je mentalnom zdravlju EGSO želi odati priznanje ključnoj ulozi civilnog društva u liječenju i prevenciji u tom području. **Pobjednici su odabrani među više od 100 prijava iz 23 države članice.**

Neke su od prethodnih tema nagrade bile mladi, pomoć Ukrajini, djelovanje u području klime, rodna ravnopravnost i osnaživanje žena te migracije. EGSO je 2020. umjesto Nagrade za civilno društvo dodijelio jednokratnu Nagradu za građansku solidarnost posvećenu borbi protiv pandemije bolesti COVID-19. (II)

Dan europske građanske inicijative 2024.: za povezanje angažmana građana

Dan europske građanske inicijative 2024. poslužio je kao snažan podsjetnik na potencijal i ograničenja europske građanske inicijative. U raspravama koje su održane tom prigodom proslavljeni su uspjesi prošlih inicijativa u podizanju svijesti i poticanju javnih rasprava, ali su na vidjelo izašle i frustracije zbog potrebe za boljom reakcijom i daljnjim postupanjem institucija EU-a.

Ključni zaključci s Dana europske građanske inicijative:

- **Ići korak dalje od pukog predlaganja:** uspješne europske građanske inicijative trebale bi automatski dovesti do konkretnih mjera Komisije, što podrazumijeva konkretne odgovore, a po potrebi i zakonodavne prijedloge. Time bi se osigurao izravan utjecaj europskih građanskih inicijativa na pravo EU-a, time bi se potaknuo svrsishodniji dijalog između građana i institucija.
- **Snažnija partnerstva:** suradnja je od ključne važnosti. Jačanje glasa građana iziskuje stratešku suradnju organizatora, civilnog društva, medijskih kuća i javnih partnera.
- **Kontinuirano poboljšavanje:** okvir europske građanske inicijative neprestano se razvija. Iskorištavanjem najboljih praksi i poticanjem razmjene znanja među dionicima možemo ojačati proces europske građanske inicijative i omogućiti još većem broju građana da aktivno sudjeluju.

Europska građanska inicijativa građanima daje mogućnost da od EU-a zatraže da poduzme mjere i predloži novi zakonodavni akt o određenom pitanju. Nakon što inicijativa prikupi milijun potpisa, Komisija odlučuje koje će mjere poduzeti. (gb)

YEYS 2024.: Prioriteti mladih u sljedećem zakonodavnom razdoblju EU-a

Više od 100 mladih iz EU-a, zemalja kandidatkinja i Ujedinjene Kraljevine okupilo se na događanju [Tvoja Europa, tvoje mišljenje!](#) kako bi s drugima podijelili svoje vizije i preporuke za budućnost Europske unije. S obzirom na skorašnje europske izbore, glavne teme događanja YEYS 2024. bile su borba protiv neangažiranosti mladih i promicanje njihovog sudjelovanja.

Ključne preporuke:

1. uvesti kvotu za mlade za izbore za Europski parlament;
2. donijeti direktivu kojom se propisuju pitanja povezana s ljudskim pravima i okolišem u lancima opskrbe i poslovanju poduzeća;
3. uspostaviti pravni okvir za društvene mreže radi suzbijanja polarizacije i dezinformacija;
4. razviti standardiziranu strategiju za seksualna i reproduktivna prava;
5. provesti posebne smjernice za oporezivanje robe koja šteti klimi i tim prihodima financirati klimatski prihvatljive inicijative.

Ti će se prijedlozi proslijediti institucijama EU-a i oblikovateljima politika i doprinijeti rezultatima Tjedna civilnog društva i rezoluciji EGSO-a o predstojećim europskim izborima. (gb)

EGSO poziva na izradu strategije za civilni dijalog

U raspravi s potpredsjednicom Komisije i povjerenicom za demokraciju i demografiju Dubravkom Šuicom EGSO je pozvao na izradu strategije za civilni dijalog kao prvi korak prema jačanju uloge civilnog društva i povećanju sudjelovanja građana u donošenju politika EU-a.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) iznio je svoje zahtjeve u mišljenju [„Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokracije u EU-u: smjer za budućnost”](#), usvojenom nedugo nakon rasprave održane na plenarnom zasjedanju EGSO-a 15. veljače.

Naglasio je hitnu potrebu za ubrzanjem provedbe članka 11. Ugovora o EU-u (UEU) prema kojem institucije imaju zajedničku odgovornost osigurati aktivno sudjelovanje organiziranog civilnog društva u oblikovanju zakonodavstva EU-a.

To bi trebalo učiniti u okviru daljnjeg postupanja nakon Konferencije o budućnosti Europe, ključne inicijative i velikog demokratskog događanja, koje je uključivalo niz rasprava pod vodstvom građana o pitanjima koja izravno utječu na njihove živote.

„Svi se možemo složiti s tvrdnjom da se glas građana mora čuti i izvan glasačkih kutija. Svi mi u institucijama i tijelima EU-a moramo postati bolji u uključivanju civilnog društva u smislen dijalog koji je više od pukog informiranja i savjetovanja”, rekao je predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke**.

Izgradnja transparentnijeg, uključivijeg i demokratskijeg EU-a zahtijeva veće građansko sudjelovanje i snažno partnerstvo između institucija EU-a i nacionalnih upravljačkih tijela. „Zajedničkim nastojanjima osigurat ćemo da EU ostane zraka nade i model participativne demokracije u svijetu”, istaknula je povjerenica Šuica.

Izvjestitelj za mišljenje **Pietro Barbieri** izjavio je: „Ovim mišljenjem EGSO poziva europske institucije da donošenjem strategije za civilni dijalog, izradom akcijskog plana i sklapanjem međuinstitucijskog sporazuma koji bi uključivao sve razine EU-a učine konkretan korak naprijed. Zalaganje EGSO-a znak je hitne potrebe koja se ne može odbaciti ili odgoditi.”

Suizvjestiteljica **Miranda Ulens** dodala je: „Već imamo dobre prakse socijalnog dijaloga. Prijedlozima koje iznosimo osigurat ćemo da se čuje i glas drugih legitimnih i predstavničkih organizacija. Stvorimo istinsku,

Upoznajte predvodnike u izvrsnosti: EGSO i Europska komisija skreću pozornost na strukovno osposobljavanje da bi se riješio problem nedostatka radne snage

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) i Europska komisija održali su 23. veljače vodeće događanje u sklopu Europske godine vještina na kojem se okupilo više od 400 mladih iz svih država članica EU-a kako bi skrenuli pozornost na vještine potrebne za postojeća i buduća radna mjesta.

Na događanju „[Upoznajte predvodnike u izvrsnosti](#)” sudjelovalo je 35 mladih prvaka i prvakinja EU-a iz nedavnih natjecanja [WorldSkills](#), [EuroSkills](#) i [Abylimpics](#) (olimpijske igre za vještine za osobe s invaliditetom), u kojima su natjecatelji sudjelovali u više od 20 različitih disciplina, kao što su mobilna robotika, IKT, mehanika, grafički dizajn, automobilske tehnologije i građevinarstvo.

Ti su prvaci i prvakinja podijelili inspirativne priče o svojem obrazovanju i karijeri. Mlada publika mogla se upoznati s tradicionalnim i novim vještinama i učiti o njima prilikom prezentacija u područjima kao što su cvjećarstvo, lakiranje automobila, robotika i virtualna stvarnost, što je uključivalo razgovore o integraciji robotičkih sustava, robotu za razminiranje za Ukrajinu i računalno potpomognutom projektiranju u području strojarstva.

Cilj je bio promicati prednosti i mogućnosti koje nudi strukovno obrazovanje i osposobljavanje, posebno u kontekstu zelene i digitalne tranzicije i budućeg svijeta rada. Strukovno obrazovanje i osposobljavanje relevantno je i u aktualnom kontekstu nedostatka radne snage i vještina i neusklađenosti ponude i potražnje vještina u EU-u, u kojem više od tri četvrtine poduzeća navodi da ima poteškoće u pronalaženju radnika s potrebnim vještinama.

Predsjednik EGSO-a Oliver Röpke izjavio je: „Vještine su ključne za osnaživanje mladih da budu uspješni i u privatnom i u poslovnom životu. Digitalna i zelena tranzicija omogućuju nam da se zahvaljujući vještinama možemo ne samo prilagoditi već i osmišljavati radna mjesta budućnosti.”

Povjerenik za zapošljavanje i socijalna prava Nicolas Schmit naglasio je: „Strukovno osposobljavanje nudi brojne mogućnosti na današnjem tržištu rada. Uvjeren sam da nam strukovno obrazovanje i osposobljavanje mogu pomoći u rješavanju problema neusklađenosti ponude i potražnje vještina i nedostatka radne snage koji koči europsku industriju.”

Navedeno događanje pokazalo je da je strukovno obrazovanje i osposobljavanje izvrstan izbor koji mladima, ali i odraslima koji žele promijeniti posao ili jednostavno poboljšati svoje postojeće vještine, nudi dobre izgleda za razvoj karijere i brže zaposlenje. Međutim, mnogi budući studenti to često shvaćaju kao drugi izbor. U 2021. tek nešto više od polovine svih učenika upisanih u srednjoškolsko obrazovanje u EU-u sudjelovalo je u programima sa strukovnim usmjerenjem.

U 2022. gotovo 80 % osoba koje su nedavno završile strukovno obrazovanje i osposobljavanje uspjelo je dobiti posao, a do 2025. EU nastoji postići cilj od 82 %. (II)

Ažurirana Europska putovnica za demokraciju

Želite li promijeniti obrazovni sustav? Imate li problema s otrovanim prehrambenim proizvodima? Želite li da se teretni promet s cestovnog premjesti na željeznički? Ili imate problema s prekograničnom registracijom poduzeća? Građani EU-a imaju mnoga prava i istodobno moraju donositi teške odluke, ali moraju znati gdje i kako mogu nešto promijeniti i koje im se mogućnosti nude.

Naša popularna Europska putovnica za demokraciju ima odgovore i upravo je ažurirana! U Putovnici su dostupni informativni članci, osnovne informacije, smjernice i orijentiri za sve aspekte moderne europske demokracije, uključujući niz instrumenata za političko sudjelovanje i detaljan priručnik o europskoj građanskoj inicijativi (EGI).

[Nova verzija](#) već je dostupna na nekoliko jezika, a sljedećih tjedana dodat ćemo i druge jezike. (cw)

NOVOSTI IZ SKUPINA

Vrijeme je za opsežan program za europsku obrambenu industriju

Antonello Pezzini, delegat Savjetodavnog odbora EGSO-a za industrijske promjene i bivši član Skupine poslodavaca EGSO-a

Europski povjerenik za unutarnje tržište Thierry Breton u siječnju je ponovno naglasio potrebu za konsolidacijom unutarnjeg obrambenog tržišta kako bi se zajamčila naša sigurnost. „Započeli smo streljivom za Ukrajinu”, izjavio je. „Sada moramo proširiti taj pristup i u njega uključiti opsežan europski program za obrambenu industriju kojim bi se podupiralo širenje europske industrijske baze i razvila infrastruktura potrebna za zaštitu spornih područja”.

EGSO je u više navrata naglasio potrebu za podupiranjem pokretanja **Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP)** s ciljem stvaranja interoperabilnog i integriranog zajedničkog obrambenog sustava.

Taj je cilj iznimno važan s obzirom na trenutačnu geopolitičku situaciju koja nas tjera na jačanje strateške autonomije Europe u području obrane i razvoj čvrste zajedničke industrijske i tehnološke baze.

Europski program industrijskog razvoja u području obrane trebao bi biti dio zajedničke strateške vizije obrambene industrije koja je usmjerena na djelotvornu integraciju europskih proizvođača i korisnika, i obuhvaćao bi najmanje tri države članice.

Sve je veća potreba za strukturiranim dijalogom na europskoj razini, u sinergiji i suradnji s NATO-om i Vijećem ministara obrane, koje može pružiti trajno političko vodstvo i forum za savjetovanje i donošenje istinski europskih odluka.

Zakonskim odredbama mora se osigurati: ravnoteža između velikih i malih zemalja; udio manjih poduzeća od 20 %; osposobljavanje kvalificiranog osoblja i novi profili radnih mjesta; i prekvalifikacija osoblja čije su vještine postale suvišne ili zastarjele.

Sada je vrijeme da se taj pristup proširi i ojača te da se u njega uključi opsežan europski program za obrambenu industriju kojim se podupire širenje europske industrijske baze kroz razvoj robe s dvojnomo namjenom. To su proizvodi, uključujući softver i tehnologiju, koji se mogu upotrebljavati u civilne i vojne svrhe i uključuju roba koja se može upotrijebiti za projektiranje, razvoj, proizvodnju ili upotrebu kemijskog ili biološkog oružja i njegov transport.

Cijeli članak Antonella Pezzinija dostupan je u biltenu Skupine poslodavaca: <https://europa.eu/!yKMPTk>

S polja na ulice

Zeleni plan ne može postojati bez socijalnog plana.

EGSO-ova Skupina radnika

Po drugi put u nekoliko tjedana, 26. veljače poljoprivrednici i njihovi traktori zauzeli su u znak prosvjeda ulice Bruxellesa. U potpunosti suprotnosti s uobičajenim prizorima na ulicama europske četvrti, službenike u odijelima i savršeno oblikovane frizure ovog puta zamijenili su kamioni, traktori, sijeno i hrpe gorećih guma. Složeni razlozi prosvjeda poljoprivrednika sežu od nezadovoljstva [u vezi s ZPP-om i politikom zaštite okoliša do nekih potpuno drugih](#) pitanja.

Istina je da je život na selu u Europi težak, i to već dugo vremena. Skupina radnika i EGSO u cjelini u više su navrata upozorili da [zeleni plan ne može postojati bez zelenog plana](#). Iako je lako doći u iskušenje i tu ideju odbaciti kao tipični briselski žargon, to bi bila ozbiljna pogreška. Ruralna područja suočavaju se sa stvarnim problemima koji uključuju [posrednike koji premalo plaćaju proizvođačima, a potrošačima naplaćuju iznimno visoke cijene](#); nedovoljnu potporu za provedbu reformi u području okoliša; (nepoštenu) slobodnu trgovinu,

teške uvjete rada i klimatske promjene.

Odgovor Europske komisije, [koja je prebrzo odbacila zahtjeve u pogledu pesticida](#), još je više zabrinjavajuć od nedostatka odgovarajućeg savjetovanja i suradnje sa socijalnim partnerima te nedjelovanja na razini socijalne politike. Kao i kad je riječ o mjerama zaštite okoliša, odustajanjem od tih zahtjeva bi naši političari i političarke malo dobili na vremenu, no to bi nas ujedno dovelo do točke nepopravljive štete za okoliš.

Pored toga, s obzirom na predstojeće izbore, krajnja desnica pokušava iskoristiti nezadovoljstvo i u određenoj mjeri uspijeva usmjeravati prosvjede protiv ciljeva održivog razvoja, zelenog plana i Programa 2030.

Konferencija o jačanju civilnog društva i participativne demokratije u EU-u: smjer za budućnost

EGSO-ova Skupina organizacija civilnog društva

EGSO-ova Skupina organizacija civilnog društva održat će 25. ožujka od 14:30 do 18:00 sati po srednjoeuropskom vremenu konferenciju u Bruxellesu na kojoj će se razmotriti kako EU u cjelini i pojedinačne države članice mogu doprinijeti ostvarenju djelotvornog održivog civilnog dijaloga i participativne demokratije.

Neki od gostujućih govornika bit će:

- **Pedro Silva Pereira**, potpredsjednik Europskog parlamenta, koji zamjenjuje predsjednicu Europskog parlamenta Robertu Metsola u kontaktima s organizacijama civilnog društva koje predstavljaju građane; i
- **Njegova Ekselencija Willem van de Voorde**, belgijski veleposlanik i stalni predstavnik Belgije pri EU-u.

Na konferenciji će biti predstavljene sljedeće dvije nedavne inicijative:

- **mišljenje EGSO-a** „Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokratije u EU-u: smjer za budućnost” ([SOC/782](#)), sastavljeno na zahtjev belgijskog predsjedništva Vijeća EU-a i usvojeno na plenarnom zasjedanju EGSO-a 15. veljače;
- **otvoreno pismo**, koje je poduprlo 156 potpisnika iz 26 država članica EU-a, a pokrenule su ga Skupina organizacija civilnog društva i mreža „Civilno društvo Europe”. U pismu se glavne institucije EU-a pozivaju da poduzmu konkretne mjere kako bi se provodio otvoren, transparentan i redovit dijalog s organizacijama civilnog društva u svim područjima politika.

Konferencija će okupiti institucijske dionike i širu publiku kako bi oni razmotrili načine provedbe mjera koje se predlažu u okviru tih i drugih inicijativa.

Konferencija je **otvorena za javnost**. Za aktivno sudjelovanje na licu mjesta ili na daljinu potrebna je prethodna registracija. Događanje će se prenositi [putem interneta](#).

Dodatne informacije, nacrt programa i informacije o registraciji i internetskom prijenosu **potražite na internetskim stranicama događanja**.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

[Brošura o 14. dodjeli Nagrade za civilno društvo: saznajte više o prijavljenim projektima](#)

EGSO je objavio brošuru u kojoj je predstavio niz projekata koji su se prijavili za njegovu nagradu za civilno društvo posvećenu mentalnom zdravlju s namjerom da pokaže što civilno društvo čini kako bi suzbilo tihiu epidemiju poremećaja mentalnog zdravlja u EU-u. Brošura je dostupna [ovdje](#).

[Jeste li znali? Činjenice i brojke o mentalnom zdravlju](#)

Činjenice i brojke o mentalnom zdravlju u EU-u ne ulijevaju optimizam, već pozivaju na djelovanje. EGSO se zalaže za snažnije mjere za promicanje mentalnog zdravlja na nacionalnoj i europskoj razini. Osim toga, poziva na donošenje obvezujućeg zakonodavstva za sprečavanje psihosocijalnih rizika na radnom mjestu. Nagradom za civilno društvo za mentalno zdravlje EGSO odaje počast stalnim naporima koje civilno društvo ulaže u poboljšanje dobrobiti Europljana i Europljanki.

1. EGSO je svoju Nagradu za civilno društvo odlučio posvetiti mentalnom zdravlju nakon izvješća da se nakon pandemije bolesti COVID-19 diljem Europe broj slučajeva poremećaja mentalnog zdravlja kao što su tjeskoba i depresija znatno povećao. Prema podacima OECD-a, udio mladih sa simptomima tjeskobe u nekoliko se europskih zemalja više nego udvostručio. Pandemija je uzrokovala i to da se poremećaji prehrane, posebno među adolescentima, pojavljuju u sve ranijoj dobi. Iako prije izbijanja bolesti COVID-19 problemi s mentalnim zdravljem pogađali su najmanje 84 milijuna ljudi diljem EU-a, odnosno u prosjeku svaku šestu osobu.
2. Godišnje se oko 4 % smrtnih slučajeva u EU-u pripisuje mentalnim i bihevioralnim poremećajima. Loše mentalno zdravlje također ima goleme gospodarske posljedice jer njegovi izravni i neizravni troškovi čine oko 4 % BDP-a, a više od trećine njih proizlazi iz nižih stopa zaposlenosti i pada produktivnosti na radnom mjestu.
3. Prema podacima Eurostata, 44,6 % zaposlenog stanovništva u dobi između 15 i 64 godine u EU-u izvijestilo je 2020. da je izloženo višim rizicima za mentalnu dobrobit na radnom mjestu. Pretjerano radno opterećenje ili pritisak u vezi s rokovima najčešće se navode kao višim rizici za mentalnu dobrobit na radnom mjestu, a navela ih je gotovo petina zaposlenih osoba u EU-u.
4. Mentalna dobrobit postala je politički prioritet EU-a, što je dovelo do toga da je Europska komisija u lipnju 2023. usvojila sveobuhvatan pristup mentalnom zdravlju. Taj novi pristup, kojem je iz sredstava EU-a dodijeljena potpora u iznosu od 1,23 milijarde eura, promiče mentalno zdravlje u svim politikama EU-a i fokusira se na tri vodeća načela: odgovarajuću i djelotvornu prevenciju, pristup visokokvalitetnoj i cjenovno pristupačnoj mentalnoj skrbi i liječenju te reintegraciju u društvo nakon oporavka. Mentalno zdravlje također je politički prioritet EGSO-a i u središtu je njegova rada.
5. EGSO je za svoju Nagradu civilnog društva zaprimio čak 105 prijava iz cijelog EU-a koje obuhvaćaju širok raspon tema, od projekata kojima se sprežavaju psihosocijalni rizici na radnom mjestu ili rješavaju problemi kao što su zlouporaba droga i kibernisnost do borbe protiv stigmatizacije povezane s mentalnim zdravljem i promicanja pomoći pod vodstvom zajednice. EGSO se nada da će svojim priznavanjem i predstavljanjem tih ključnih nedržavnih napora u podupiranju mentalnog zdravlja potaknuti i druge da učine isto. (sg)

Zaštita mentalnog zdravlja u starijoj dobi: moć društvenih kontakata

Irska dobrotvorna organizacija Third Age Foundation (Zaklada za treću dob) uspostavila je mrežu za društveni angažman AgeWell kojom se bori protiv usamljenosti u starijoj dobi. Volonteri iz te mreže, koji i sami imaju više od 50 godina, jednom tjedno

posjećuju starije osobe u njihovim domovima da bi se s njima družili, ali i pratili njihovo zdravstveno stanje i dobrobit uz pomoć upitnika u okviru telefonske aplikacije. Alison Branigan iz Zaklade za treću dob rekla nam je da je u irskoj grofoviji Meath do danas više od 500 osoba primilo potporu, a neki su tu uslugu opisali kao „nit koja ih drži na životu” ili čak kao „svjetlo na kraju dugog mračnog tunela”.

Što vas je potaknulo da pokrenete taj projekt?

Mreža AgeWell uspostavljena je u grofoviji Meath radi pružanja potpore sve starijem stanovništvu koje ima posebne socijalne, emocionalne, psihološke i fizičke potrebe za skrbi. Naša zdravstvena služba pod golemim pritiskom, naše stanovništvo je u porastu i sve starije, pa postoje duge liste čekanja, među ostalim i za pomoć u kući. Naša mreža pruža pravodobnu i praktičnu potporu koja nadopunjuje i poboljšava postojeće zdravstvene službe davanjem potpore starijim osobama koje su izolirane, usamljene i slabe, vezane za kuću ili izložene riziku, da bi im se pomoglo da žive bolje i duže u mjestu vlastitog izbora. Naime, omogućujemo im da ostvare društvene kontakte i kontinuirano pratimo njihovo zdravstveno stanje i dobrobit, nastojimo uočiti probleme čim se pojave i reagiramo na njih prije nego što se pretvore u nešto puno ozbiljnije. Mreža

AgeWell dobro se uklapa i u sustav vrijednosti naše organizacije, koja izravno podupire starije osobe inovativnim uslugama i programima i stvara jedinstvene mogućnosti volontiranja u kojima starije osobe u svojoj zajednici mogu podupirati svoje vršnjake i druge skupine.

Kako je vaš projekt primljen? Jeste li dobili povratne informacije od osoba kojima ste pomogli? (Možete li navesti neki primjer?)

Mreža AgeWell do danas je podržala više od 500 starijih osoba u grofoviji Meath. Mnogi zaista cijene aspekt programa koji uključuje volontere u okviru mreže AgeWell i s njima su stvorili odnos iznimnog povjerenja, što nam pomaže da razumijemo koje su potrebe i strahovi tih osoba, a samim time i da im pružimo adekvatniju potporu.

Ovo su neki od komentara naših korisnika: „Vaša usluga je nit koja me drži na životu“, „Nisam znao da mi je potpora potrebna dok je nisam dobio“, „Veoma sam zahvalan vašoj organizaciji i svojoj volonterki, uljepša mi svaki tjedan“, „Veoma sam usamljen, nikoga ne viđam i radujem se posjetima“. Jedan korisnik, koji se našao u vrlo teškoj situaciji i koji je priznao da je više puta razmišljao o samoubojstvu, rekao je da mu je „mreža AgeWell došla u pravo vrijeme“ jer mu je pomogla „da vidi svjetlo na kraju dugog mračnog tunela“, dodavši da bi „svatko trebao imati pristup toj usluzi“.

Naši volonteri, koji su također stariji ljudi, rekli su: „Volim biti volonter“, „Jako je lijep osjećaj znati da si koristan“ i „Na ovom sam poslu naučila puno o ljudima i o samoj sebi“.

Statistički možemo dokazati da AgeWell poboljšava dobrobit i socijalnu, emocionalnu i informativnu potporu, smanjuje izolaciju i usamljenost, poboljšava percepciju vlastitog zdravlja i povećava razinu tjelesne aktivnosti.

Puno je i drugih pozitivnih reakcija – članovi obitelji naših korisnika kažu da su puno mirniji, a pružatelji zdravstvene zaštite pozitivno ocjenjuju naš rad i stalno nas preporučuju novim klijentima.

Koji biste savjet dali drugim organizacijama kako bi od aktivnosti i programa ove vrste postigle željene rezultate?

Upoznajte svoju publiku, u postupak uključite sudionike i slušajte njihove prijedloge i potrebe. Pouzdajte se u ono što znate i što možete postići, budite hrabri, kreativni i uporni – ako je vaša ideja dovoljno dobra, pronaći ćete način da je ostvarite. Budite otvoreni za suradnju s drugima, a ako možete, pokušajte dobiti potporu od države ili zdravstvene službe u pogledu financiranja, potpore i promocije. To može uvelike doprinijeti vjerodostojnosti programa, njegovu učinku i uspjehu.

Koji je, prema vašem mišljenju, glavni uzrok pogoršanja mentalnog zdravlja u starijoj dobi, osim fizioloških čimbenika? Možemo li kao društvo poboljšati mentalno zdravlje starijih osoba?

Usamljenost i izolacija oduvijek su čimbenici koji doprinose pogoršanju mentalnog zdravlja u starijoj dobi. Taj je problem jednako raširen u ruralnim dijelovima Irske i u dinamičnim gradovima. Posljednjih su godina posljedice pandemije, prisilna izolacija, sklonost zatvaranju u kuću ili izolaciji od drugih, kao i gubitak društvenih kontakata, pristupa aktivnostima i slobode doveli do epidemije straha, tjeskobe, depresije i problema s mentalnim zdravljem. U tome su važnu ulogu imali i događaji u zemlji i svijetu, uključujući sve veće troškove života, rat i sukobe. Kako ljudi stare, njihov se socijalni krug često smanjuje, bolest može negativno utjecati na njihove aktivnosti izvan doma, mogu postati vezani za kuću ili osjećati nedostatak

samostalnosti, a sve to može utjecati na samopouzdanje, raspoloženje i pogled na svijet. Važno je da starije osobe ne budu zaboravljene samo zato što možda nisu vidljive: moramo imati na umu važnost zajednice, intervencija u zajednici i moći društvenih kontakata i inicijativa za društveno liječenje.

Lapinlahden Lähde: Prekinimo stigmatizaciju i diskriminaciju

Bolnica Lapinlahti, prva psihijatrijska bolnica u Finskoj s poviješću dugom 170 godina, koja je simbol skrbi za mentalno zdravlje u toj zemlji, 2013. bila je prazna i zaboravljena. Zatim je skupina aktivista za mentalno zdravlje zasukala rukave s vizijom

da to zapušteno mjesto kulturne baštine pretvori u otvoreni centar za mentalno zdravlje, kulturu i umjetnost. Siru Valleala, predstavnik udruge Pro Lapinlahti koja vodi centar, rekla je da je Lapinlahden Lähde sada prije svega mjesto uključenosti, na kojem se stigmatizacija i predrasude ostavljaju na vratima i na kojem se svi osjećaju dobrodošlima.

Što vas je potaknulo da pokrenete ovaj projekt?

Bolnica Lapinlahti, prva psihijatrijska bolnica u Finskoj, izgrađena 1841., 2013. bila je prazna. Grad Helsinki nije imao planove za njezinu budućnost. Taj povijesni lokalitet bogate baštine, okružen prekrasnim parkom, bio je zaboravljen i u ruševinama. Zabrinuta zbog te tragične situacije, skupina aktivista za mentalno zdravlje odlučila je iznijeti svoju viziju i snove o tom mjestu – preobraziti bolnicu i park Lapinlahti u otvoreni centar za mentalno zdravlje, kulturu i umjetnost.

Bio je to početak onoga što se danas naziva Lapinlahden Lähde – „proljeće Lapinlahtija”. Aktivnosti u sklopu tog projekta temelje se na povijesnom i arhitektonskom značaju tog područja u srcu zaljeva Lapinlahti i nadahnute su razdobljem od 170 godina rada u području mentalnog zdravlja. Naglasak je prebačen s liječenja bolesti na promicanje dobrobiti u svim sferama života. Lapinlahden Lähde sada je živi primjer kontinuiranog rada na borbi protiv stigmatizacije i promjeni paradigme prema promicanju pozitivne perspektive.

Lapinlahti je u prošlosti bio predvodnik u području psihijatrije i mjesto na kojem se kontinuirano razvijala skrb za mentalno zdravlje. Sada aktivisti za mentalno zdravlje koji su radili u udruzi Pro Lapinlahti, osnovanoj 1988., kada je Lapinlahti još bio aktivna bolnica, žele stvoriti inovativan centar za promicanje mentalnog zdravlja koristeći se svim znanjem dostupnim u 21. stoljeću, odnosno mjesto koje utjelovljuje konkretan pomak paradigme s liječenja mentalnih bolesti na promicanje mentalne dobrobiti.

Kako je vaš projekt prihvaćen? Jeste li dobili povratne informacije od osoba kojima ste pomogli? Možete li nam dati neki primjer?

U početku je bilo teško privući ljude. To je područje 170 godina bilo zatvoreno za javnost dok se koristilo kao psihijatrijska bolnica i, unatoč interesu i znatiželji, bilo je teško uvjeriti ljude da su dobrodošli posjetiti nas. Polako, ali sigurno ljudi su počeli sudjelovati u aktivnostima i događanjima i, vođeni entuzijazmom, kroz

volontiranje i razmjenu ideja pomogli da te aktivnosti i događanja dodatno razvijamo. Umjetnici i izvođači predstavili su svoje umjetničke izložbe i kulturna događanja u Lapinlahden Lähdeu i sada godišnje imamo više od 400 događanja i 50 do 60 umjetničkih izložbi. Lapinlahti je za sve u Helsinkiju postao otvoreni dnevni boravak u kojem se svaki dan u godini promiče mentalna dobrobit i smanjuju usamljenost i socijalna isključenost.

„Kada sam se uključila u ovu inicijativu, bila sam jako sretna što mogu biti ovdje i pomoći u tome da udahnemo novi život ovome mjestu... Svjež zrak rastjeruje sve teške stvari” (Cresswell-Smith i dr., 2022.).

Bolnica Lapinlahti danas se smatra vrlo sigurnim i uključivim mjestom. To je mjesto na kojem se uvijek osjećate dobrodošli, bez obzira na to kakav vam je dan i u kakvoj se životnoj situaciji nalazite. Prošlost Lapinlahtija kao psihijatrijske bolnice ima u tome svoju ulogu – ondje se dozvoljava da budete ranjivi i njeguje se otvorenost o problemima mentalnog zdravlja koja je apsolutno jedinstvena. Oslanjamo se na snažan osjećaj zajedništva i svatko može sigurno istraživati svoje jake strane. Stigmatizacija i diskriminacija ostavljaju se na vratima – mi u Lapinlahden Lähdeu ponosimo se time što uključujemo svakoga.

Aktivnosti u Lapinlahtiju osmišljene su u suradnji s vlasnikom, Gradom Helsinkijem, i taj je pripremni rad bio preduvjet za cijeli projekt. U tijeku je donošenje dalekosežnih političkih odluka o budućoj nadležnosti za to područje i nadamo se da će se pritom u potpunosti uzeti u obzir uspjeh sadašnjih aktivnosti.

Kako ćete ova financijska sredstva upotrijebiti za daljnje pružanje pomoći u zajednici? Planirate li već neke nove projekte?

Nastavit ćemo razvijati svoje aktivnosti kako bi još više ljudi u njima moglo sudjelovati i od njih imati koristi. Nedavno smo pokrenuli uzbudljiv projekt za osobe koje se oporavljaju od poremećaja mentalnog zdravlja, čiji je cilj povećati pristup kulturnim aktivnostima, pa čak i prava na njih. Konkretno, želimo pomoći ljudima da pronađu vlastiti način da se izraze kroz kulturu i da otkriju što im odgovara u pogledu kulture mentalne dobrobiti i umjetnosti. Za to ćemo iskoristiti velikodušnu novčanu nagradu koja se dodjeljuje.

Koje su, prema vašem mišljenju, kolektivne mjere potrebne da bi se smanjila stigmatizacija koja često prati probleme s mentalnim zdravljem? Može li umjetnost imati ulogu u osnaživanju osoba s problemima s mentalnim zdravljem?

Moramo ponuditi aktivnosti u kojima se mogu susresti osobe s različitim iskustvima i životnim pričama. Sudjelovanje u aktivnostima koje se ne temelje na zdravstvenom stanju ili životnim okolnostima povod je za jedinstvene ljudske susrete i stvara smislene veze među ljudima iz različitih sredina. Istraživanjem mentalnog zdravlja raznim sredstvima – kao što je umjetnost – povećala se svijest o tome, kao i razumijevanje. Umjetnost ima iznimnu moć da zbliži ljude i ponudi nove načine rješavanja čak i bolnih pitanja. Umjetnost ljudima daje priliku da se izraze, da budu viđeni i saslušani, a sama činjenica da smo saslušani ima moć ljudima promijeniti život i percepciju o sebi.

Ponekad vam samo treba netko za razgovor

Slovački projekt *Šialený? No a!* (Lud? Pa što!), koji provodi organizacija Integra, povezuje učenike s osobama koje su se susrele s problemima mentalnog zdravlja. Tijekom jednog cijelog dana edukacije učenici mogu iz prve ruke doznati kako prevladati krizu mentalnog zdravlja i kako dobiti pomoć. S direktoricom

Integre Janom Hurovom razgovarali smo o projektu koji pomaže u suzbijanju stigmatizacije osoba koje se bore s problemima mentalnog zdravlja i daje mladima dragocjenu iskru nade.

Što vas je potaknulo da pokrenete ovaj projekt?

Već dugi niz godina naša organizacija pruža podršku ljudima koji imaju probleme s mentalnim zdravljem. Zbog svoje su bolesti izgubili posao, dom, prijatelje, a neki i obitelj. Cijeli svijet im se okrenuo naglavačke. Prve naše usluge za mentalno zdravlje u Slovačkoj uspostavili smo prije gotovo 30 godina. Cilj nam je bio osigurati da ti ljudi nakon liječenja u psihijatrijskoj ustanovi mogu dobiti podršku i vratiti se normalnom životu kakav su vodili prije nego što su oboljeli. Podržali smo osnivanje organizacija pacijenata u Slovačkoj i proveli niz programa za destigmatizaciju mentalnih bolesti. Skrbimo za osobe s ozbiljnim problemima mentalnog zdravlja, posebno shizofrenije, od kojih su se mnoge već uspjele integrirati i pronaći novu svrhu u životu.

Budući da od samog početka provodimo sve naše aktivnosti na nekonvencionalan način, u partnerstvu s našim korisnicima primijenili smo sličan pristup u programu *Šialený? No a!* kako bismo najbolje utvrdili njihove potrebe. Mnogi od njih pronašli su novu svrhu u životu susrećući se s mladim ljudima, prenoseći osobna iskustva i govoreći o onome što im je nedostajalo u njihovoj dobi i što je kasnije izazvalo njihove probleme s mentalnim zdravljem.

Vidimo da je potreba za isticanjem važnosti mentalnog zdravlja danas sve veća. Od velike je koristi znati kako se nositi s osobnom krizom.

Projekt *Šialený? No a!* pokrenuli smo u Slovačkoj još 2005., zajedno s partnerima iz Njemačke i Češke. Međutim, tek smo ga nedavno uspjeli ustaliti i proširiti. Obučavamo se kao treneri, educiramo nove timove i posjećujemo nove škole.

Kako je vaš projekt prihvaćen? Jeste li dobili povratne informacije od osoba kojima ste pomogli? (Možete li navesti koji primjer.)

Na mlade uvijek ostavlja snažan dojam kada naiđu na osobe koje su prevladale krizu mentalnog zdravlja i koje mogu pitati o svemu. To im pokazuje da ako i sami imaju problema, uvijek mogu dobiti pomoć. Činjenica da edukacija traje jedan cijeli dan i da je komunikacija na ravnopravnoj osnovi uvijek će ostaviti pozitivan dojam na sudionike.

Ljudi s osobnim iskustvom s problemima mentalnog zdravlja mogu mladima dati hrabrost da učine nešto s vlastitim problemima. U gotovo svakom razredu postoje učenici koji imaju probleme. Pružanje nade tim osobama od neprocjenjivog je značenja. Ljudi s osobnim iskustvom iznose vlastitu priču i na taj se način i sami bolje osjećaju. Sami odlučuju o tome koliko će drugima dopustiti da uđu u njihov život. To također pomaže da se osjećaju korisno i shvaćeno.

Primili smo brojne komentare u kojima učenici govore da obično nemaju priliku upoznati osobe s problemima mentalnog zdravlja ili da bismo trebali naučiti prihvatiti takve osobe, a ne osuđivati ih zbog toga što su drukčije.

Primili smo i povratne informacije od sudionika uključenih u program s osobnim iskustvom problema mentalnog zdravlja. Jedan nam je sudionik rekao:

„Program mi daje hrabrost da hodam uspravno. Konačno želim živjeti! Razgovor s učenicima je težak, ali nagrađuje. Vrlo su otvoreni i gotovo nemaju straha od društvenog kontakta. Najljepše mi je to što pokazuju da ima mnogo više stvari koje nas ujedinjuju nego dijele, da slika o ‚ludima‘ nije istinita. Sjajno je da i sam mogu pomoći ljudima da konačno otvoreno govore o problemima mentalnog zdravlja, i da se nitko zbog toga ne mora sramiti ili skrivati. ”

Ono što nas tjera naprijed su mladi ljudi. Nakon svakog takvog dana govore o tome koliko im je *Šialený? No a!* važan i da bismo s njim trebali nastaviti kako bi svaka mlada osoba u Slovačkoj mogla naučiti koliko je njezino mentalno zdravlje dragocjeno.

Planirate li već nove projekte?

Željeli bismo da svi mladi mogu dobiti ovaj oblik edukacije kako bismo program mogli dodatno proširiti na druge slovačke regije. On se već provodi u Njemačkoj (gdje je prvi put i uspostavljen), Slovačkoj, Češkoj i Austriji, a ove smo godine obučili i prve timove u Ukrajini.

Koliko je, prema vašem mišljenju, važno otvoreno govoriti o problemima mentalnog zdravlja? Koju poruku šaljete svojim projektom?

Želimo širiti poruku da nije sramotno imati problema s mentalnim zdravljem, sramotno je, međutim, ne poduzimati ništa da bismo skrbili za vlastito zdravlje. Nema zdravlja bez mentalnog zdravlja.

Glavna ideja na kojoj se temelji program *Šialený? No a!* je da se pravodobno istakne važnost mentalnog zdravlja i da se istodobno potakne razumijevanje osoba s problemima mentalnog zdravlja.

Shvatili smo da je mnogo bolje spriječiti nego liječiti. I djelotvornije! Nudimo hrabrost i motivaciju i optimistični smo. Pomoć je uvijek dostupna. Ponekad vam samo treba netko za razgovor. Boriti se za svoje snove nije lako, ali vrijedi.

[Neiskorišteni potencijal igara za poboljšanje mentalnog zdravlja](#)

Finska zaklada Lilinkoti, koja smatra da još uvijek ima prostora za inovacije i nove pristupe mentalnom zdravlju, razvila je igre „Svijet oporavka” (The World of Recovery - TWoR), od kojih se jedna igra na internetu, a druga za stolom. Obje su igre uloga, u

kojima igrači moraju preuzeti identitet određenog lika. Smještene su u futurističkom svijetu

nade i prate igrača na putu prema oporavku. Ciljana skupina su osobe koje se oporavljaju od problema s mentalnim zdravljem i zlouporabom opojnih sredstava, ali i stručnjaci. Predstavnice Lilinkotija Reetta Sedergrén i Venla Leimu rekle su nam da igre imaju golem potencijal za poboljšanje mentalnog zdravlja, ali da je taj potencijal i dalje uglavnom neiskorišten.

Što vas je potaknulo da započnete ovaj projekt?

Prije nekoliko godina u zakladi Lilinkoti smo shvatili da postoji mnogo prostora za inovacije i nove pristupe u području mentalnog oporavka. Sve veća usmjerenost na oporavak bila je velik korak naprijed u tom području, ali nije bilo dovoljno modernih i inovativnih alata koji bi to omogućili. Naša organizacija već desetljećima radi s osobama koje se oporavljaju od mentalnih problema i san nam je bio da pronađemo moderni alat koji pospješuje mentalno zdravlje – digitalnu igru u kojoj možete preuzeti ulogu jednog od likova.

Kako je vaš projekt primljen? Jeste li dobili povratne informacije od osoba kojima ste pomogli?

Svijet oporavka razvijao je igre u suradnji s ljudima koji su se oporavljali od mentalnih problema i stručnjacima, tako da smo povratne informacije primali tijekom cijelog postupka osmišljavanja igara i one su nas usmjeravale prema konačnom rezultatu.

Od igrača obiju igara primili smo, i anonimno i osobno, izrazito pozitivne reakcije. Na primjer, više od 90 % ispitanika izjavilo je da im je mobilna igra povećala dobrobit i pomogla da postanu aktivniji, a igra uloga pomogla sa socijalnim vještinama.

Možda najbolje reakcije ticale su se smijeha i razgovora o osjećajima, izazovima i prednostima, i načina na koji su igre zbližile igrače, bez obzira na njihove uloge i sredinu iz koje dolaze.

Koji biste savjet dali drugim organizacijama kako bi s aktivnostima i programima ove vrste postigle željene rezultate?

Mnoge su koristi od toga da se nalazite na prvoj crti inovacija. To istinski nadahnjuje, a činite i nešto novo. Prihvatite to, ne pokušavajte se uklopiti u neki okvir. Slijedite svoj instinkt, budite znatiželjni i slušajte što vam drugi govore. Iznad svega, uključite osobe koje se oporavljaju i stručnjake koji imaju iskustva s postupkom projektiranja. Ako osmišljavate igre, budite spremni na to da ćete se morati boriti protiv brojnih predrasuda stručnjaka. U području mentalnog zdravlja uvriježeno je mišljenje da igre općenito nanose štetu i izazivaju ovisnost. Ne dozvolite da vas to obeshrabri! Budite odvažni, kreativni i slijedite svoje snove!

Koji je potencijal računalnih i videoigara za poboljšanje mentalnog zdravlja? Smatrate li da bi ih trebalo više upotrebljavati u liječenju mentalnih problema?

Računalne i videoigre, a pogotovo igre uloga, imaju golem potencijal za poboljšanje mentalnog zdravlja. S obzirom na zabrinjavajući broj ljudi koji pate od mentalnih problema, potrebni su nam novi i raznovrsni načini za poboljšanje mentalnog zdravlja. Šteta da potencijal igara nije istražen u većoj mjeri. Razlog tome nije manjak interesa, već nedostatak financijskih sredstava. Kvalitetne igre za poboljšanje mentalnog zdravlja ne mogu se razviti brzo i jednostavno. Za ostvarenje tog cilja potrebna su nam veća financijska sredstva, više suradničkih projekata i veći broj stručnjaka u području mentalnog zdravlja i industrije igara koji bi na njemu radili. I treba nam istraživački rad. Mnogo istraživačkog rada.

Destigmatizacija poremećaja prehrane kroz razgovor

Više od 55 milijuna ljudi diljem svijeta, među kojima i mnogi mlade, pati od poremećaja prehrane koji utječu na njihovo mentalno i fizičko zdravlje. Stigmatizacija mnogima onemogućuje traženje pomoći. Talijanska organizacija Animenta svojim

projektom *Telling Stories for Good* (Senzibilizacija kroz razgovor) želi razbiti stereotipe, promicati rano prepoznavanje i pružiti potporu. Od 2021. organizirali su susrete s više od 10.000 učenika u Italiji. Razgovarali smo s predsjednicom i osnivačicom Animente Aurorom Caporossi.

Što vas je potaknulo da pokrenete ovaj projekt?

Animenta je nastala iz potrebe da se čuje glas svih osoba koje pate od poremećaja prehrane, ali i osoba iz njihovog okruženja. Cilj je udruge da građanima osigura odgovarajući pristup liječenju poremećaja prehrane jer se od poremećaja prehrane možemo izliječiti ako imamo priliku izliječiti sebe.

Kako je vaš projekt prihvaćen? Imate li povratne informacije od onih kojima ste pomogli? Možete li nam dati neki primjer?

„Animenta je mjesto na kojem sam se osjećala dobrodošlom, shvatila sam da patim od poremećaja prehrane iako nisam imala premalu tjelesnu težinu.” Ovo je poruka iz naše zajednice od prije nekoliko mjeseci koja nam je pokazala važnost i utjecaj našeg rada. Animenta je primljena sa zanimanjem, ali i s nadom da će donijeti promjene.

Kako planirate ova financijska sredstva upotrijebiti za daljnje pružanje pomoći u zajednici? Planirate li već neke nove projekte?

Željeli bismo više ulagati u projekte koje provodimo u školama kako bismo proširili svoj utjecaj. Isto tako, sredstva ćemo upotrijebiti za osnivanje skupina za samopomoć namijenjenih osobama koje pate od poremećaja prehrane. Projekti Animente uključuju Animenta Camps, odnosno šestodnevni boravak u prirodi tijekom kojeg sudionici ponovno otkrivaju odnos prema sebi, svojem tijelu i hrani.

Koji biste savjet dali drugim organizacijama kako bi od aktivnosti i programa ove vrste postigle željene rezultate?

Započnite s razgovorom kako biste se upoznali sa zajednicom. Zatražite povratne informacije i pošaljite upitnike kako biste razumjeli što je tim osobama potrebno. Prije svega, podijelite sa zajednicom priču o svojoj borbi i promjenama koje želite unijeti. Istodobno je ključno povezati se s drugima kako biste stvorili učinkovit i djelotvoran sustav potpore.

Smatrate li da su poremećaji prehrane danas na odgovarajući način prepoznati kao ozbiljan problem mentalnog zdravlja? Primaju li osobe koje pate od takvog poremećaja odgovarajuću potporu i što bi trebalo učiniti da se ona poboljša?

Danas se više govori o poremećajima prehrane, pa možemo reći i da je dostupno više informacija. Međutim, riječ je o bolestima koje nose duboku društvenu stigmiju i vrlo stereotipno su prikazane. Neki ljudi, čak i danas, vjeruju da su poremećaji prehrane posljedica nedostatka odlučnosti ili običan hir. U stvarnosti su poremećaji prehrane složena psihijatrijska bolest za koju je potrebno odgovarajuće liječenje, a koje trenutačno nije uvijek dostupno jer nema dovoljno centara za liječenje i mnoge osobe ne mogu pristupiti tom liječenju.

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Suradnici u ovom broju

Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the
European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

03/2024